

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 311/2024-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2/ [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpených JUDr. Evou Krchňavou, advokátkou, Rudlovská cesta 47, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/118/2016 z 25. apríla 2017 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo 69/2018 z 31. marca 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 16. apríla 2024 a 19. apríla 2024, ktoré boli spojené na spoločné konanie, domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami krajského a najvyššieho súdu v trestnom konaní.

II.

2. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo 7. júna 2016 boli sťažovatelia ako spolupáchatelia uznaní vinnými z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona účinného od začiatku roka 2006 (ďalej len „nový Trestný zákon“), ktorého sa od marca 2005 do júna 2006 mali dopustiť tak, že sťažovateľ 2 mal ako mandatár poškodenej obchodnej spoločnosti za čo najvýhodnejšiu cenu zabezpečiť od predávajúcich kúpu podielov na pozemkoch, no namiesto toho sťažovateľ 1 s predávajúcimi uzavieral príkazné zmluvy s nižšou kúpnu cenou a podiely boli následné na poškodenú obchodnú spoločnosť prevedené za vyššiu kúpnu cenu, čím

poškodenej, do omylu uvedenej obchodnej spoločnosti, vznikla škoda spočívajúca v rozdiel medzi týmito cenami najmenej 473 518,85 eur. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie. Namietali, že rozsudok je nezákonný, v ich veci rozhodoval nepríslušný súd a tiež, že sťažovateľovi 1 nebolo umožnené preštudovanie spisu. Podľa sťažovateľov skutok je trestným činom v dôsledku nesprávneho použitia ustanovení Trestného zákona, keďže k ich konaniu došlo v obchodnom vzťahu, ktorý mal byť riešený v občianskom súdnom konaní.

3. Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil len vo výroku o treste, keď sťažovateľom namiesto odňatia slobody na desať rokov uložil trest odňatia slobody na päť a pol roka. Podľa krajského súdu okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie a dospel k záveru, že sťažovatelia spáchali skutok a tento má všetky znaky trestného činu. Uviedol, že skutkové zistenie je správne a zodpovedá vykonaným a správne vyhodnoteným dôkazom. Krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu, že sťažovatelia sa dopustili skutku, ktorý má znaky obzvlášť závažného zločinu podvodu. K námietke sťažovateľov, že v ich veci rozhodoval nepríslušný súd, poukázal na svoje rozhodnutie z októbra 2013, v ktorom uviedol, že ak okresný súd nariadil hlavné pojednávania a predvolal naň strany, je vylúčené, aby vec postúpil podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku inému súdu. K námietke sťažovateľa 1 o neumožnení preštudovania spisu krajský súd poukázal na viacero termínov, ktoré mu na to boli dané k dispozícii a ktoré nevyužil. K námietke sťažovateľov, že okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenia Trestného zákona, krajský súd uviedol, že trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, a neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Preto bolo konanie sťažovateľov správne posúdené podľa nového Trestného zákona, keďže trestná činnosť sťažovateľov bola ukončená v júni 2006. Podľa krajského súdu konanie sťažovateľov vybočilo z rámca bežných obchodných vzťahov, a preto boli dôvodne použité prostriedky trestnoprávnej represie.

4. Sťažovatelia proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), e) a i) Trestného poriadku. Namietli, že skutok nebol ustálený správne a obchodnej spoločnosti nevznikla škoda. Namietali miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Bratislava I a boli toho názoru, že mandátna zmluva bola podpísaná v obvode Okresného súdu Bratislava II, a nie v sídle obchodnej spoločnosti a ich konanie pokračovalo na rôznych miestach. Keďže ku škode ani nedošlo, je miestne príslušný Okresný súd Bratislava II. Sťažovatelia tiež namietali, že predsedníčka senátu krajského súdu mala byť vylúčená, keďže v konaní skôr rozhodovala v senáte o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z februára 2013 o postúpení veci Okresnému súdu Bratislava II, ktoré bolo uznesením krajského súdu z októbra 2013 zrušené. Sťažovatelia uviedli, že podľa usmernenia krajského prokurátora pokiaľ boli jednotlivé čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu spáchané do konca roka 2005, ich konanie bolo potrebné posúdiť podľa priaznivejšieho § 250 ods. 5 Trestného zákona účinného do konca roka 2005 (ďalej len „starý Trestný zákon“).

5. Najvyšší súd dovolanie odmietol. Nepovažoval za splnené uplatnené dovolacie dôvody. Uviedol, že sťažovatelia podradili pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku argumentáciu, ktorá vychádza zo spochybňovania správnosti skutkových záverov, a až tomu nasleduje námietka nesprávneho právneho posúdenia o tom, že v ich konaní absentoval podvodný úmysel. Najvyšší súd zdôraznil, že takéto námietky majú zjavne skutkový charakter a vecne nezodpovedajú sťažovateľmi označeným dovolacím dôvodom. Najvyšší súd zastával názor, že sťažovatelia svojím konaním naplnili všetky znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu

podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) nového Trestného zákona, keď pred obchodnou spoločnosťou zatajili, že podiely nakúpili za nižšiu ako v kúpnych zmluvách uvedenú kúpnu cenu. K tomu, že skutok mal byť posúdený podľa starého Trestného zákona, najvyšší súd uviedol, že pokračovacie trestné činy sa posudzujú podľa nového Trestného zákona, keďže sťažovatelia v protiprávnom konaní pokračovali aj v roku 2006.

6. K miestnej príslušnosti najvyšší súd zdôraznil, že pokračovací trestný čin bol páchaný aj v obvode Okresného súdu Bratislava I a pri pokračovacích trestných činoch je miestom spáchania skutku každé miesto, na ktorom sa páchatel zdržiaval a páchal trestnú činnosť. V obvode Okresného súdu Bratislava I bolo sídlo obchodnej spoločnosti, kde bola podpísaná mandátna zmluva a sídlo notárskeho úradu, kde sa podpisovali kúpne zmluvy, pričom podstatná časť konania prebehla v notárskej kancelárii v obvode Okresného súdu Bratislava I. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, že sudkyňa krajského súdu v oboch prípadoch, z toho raz v čiastkovej otázke postúpenia veci, rozhodovala ako sudkyňa toho istého súdu, no z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je vylúčený iba sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní vo veci samej na súde nižšieho stupňa.

III.

7. Argumentácia sťažovateľov za zhoduje s ich argumentáciou v dovolaní. Namietajú, že v ich veci rozhodoval nepríslušný súd, čo viedlo k porušeniu ich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy. Ich práva podľa čl. 49 a čl. 50 ods. 6 ústavy a podľa čl. 7 dohovoru mali byť porušené tým, že pri rozhodnutí o vine a treste bol porušený princíp subsidiarity trestného práva a nesprávne použitý nový Trestný zákon. Napokon porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru vidia v tom, že sťažovateľovi 1 nebolo umožnené preštudovať spis, a v tom, že na krajskom súde rozhodoval vylúčený sudca.

IV.

8. Sťažovatelia skutočnosti týkajúce sa miestnej príslušnosti, nesprávnej aplikácie Trestného zákona, porušenia princípu subsidiarity trestného práva a vylúčení sudkyne namietali aj v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu, pričom ich podriadili pod dovolacie dôvody. Najvyšší súd sa týmito námietkami sťažovateľov zaoberal a vyhodnotil ich ako nedôvodné. Preto právomoc najvyššieho súdu, ktorá bola vykonaná v súvislosti s prieskumom rovnakých námietok sťažovateľov najvyšším súdom, podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vylučuje právomoc ústavného súdu, čo má za následok odmietnutie ústavnej sťažnosti v časti proti rozsudku krajského súdu pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

9. Čo sa týka námietky sťažovateľa 1 o nemožnosti preštudovania spisu, treba uviesť, že s touto námietkou sa vysporiadal už krajský súd, keď podrobne uviedol, že sťažovateľovi 1 boli poskytnuté viaceré termíny na preštudovanie, ktoré nevyužil. Tento záver krajského súdu, ktorý sa týka práva na obhajobu, sťažovateľ napriek dovolaciemu dôvodu zásadného porušenia práv na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v dovolaní nenamietol. To zakladá neprípustnosť jeho námietky podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo vzťahu k rozsudku krajského súdu.

10. Nemožno dospieť k záveru, že by uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 6 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 7 dohovoru. Ústavná sťažnosť je v rozsahu proti uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a z tohto dôvodu bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (III. ÚS 568/2023). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva.

11. Sťažovatelia rozhodnutie najvyššieho súdu nenapadli samostatnou argumentáciou, ktorú by bolo možné oddeliť od dôvodov, pre ktoré spochybňoval rozhodnutie krajského súdu. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vyjadril ku každému dovolaciemu dôvodu sťažovateľov s podrobným odôvodnením, prečo nie sú dôvody dovolania splnené. Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 226/2012). Nielen z argumentácie sťažovateľov, ale ani zo samotného rozhodnutia najvyššieho súdu neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali jeho svojvoľný postup pri posúdení dovolania sťažovateľov.

12. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov v súvislosti s tým, že vo veci rozhodoval miestne nepríslušný súd, treba uviesť, že krajský a najvyšší súd zhodnotili, že miestne príslušným súdom je Okresný súd Bratislava I. To, že argumentácia krajského a najvyššieho súdu nie je totožná a súdy identifikovali rôzne dôvody miestnej príslušnosti Okresného súdu Bratislava I, nie je svojvoľné ani arbitrárne. Oba dôvody sa zakladajú na ústavnej udržateľnej aplikácii ustanovení Trestného poriadku. Inak povedané, rozličná argumentácia súdov, ktorá je jasne a zrozumiteľne zdôvodnená a ktorá vedie k tomu istému záveru, sama osebe neznamena porušenie práva na súdnu ochranu. Rovnako udržateľný je záver najvyššieho súdu o tom, že nebol daný ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. Nemožno dospieť k záveru, že by na krajskom súde rozhodovala vo veci sťažovateľov sudkyňa, ktorá by mala byť z rozhodovania vylúčená. Z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je vylúčený iba sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní vo veci samej na súde nižšieho stupňa.

13. Najvyšší súd takisto podrobne a zreteľne vysvetlil, prečo nebol daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a to, že jeho predmetom môže byť len nesprávne právne posúdenie, a nie argumentácia postavená na spochybňovaní skutkových záverov okresného a krajského súdu. Najvyšší súd sa napriek tomu podrobne venuje aj skutkovému stavu, aby detailne vysvetlil, na základe čoho dospel k záveru, že právne posúdenie skutku sťažovateľov je správne, a to v časti, ktorá sa týka toho, že skutok sťažovateľov bol posúdený podľa nového Trestného zákona. Záver najvyššieho súdu v tejto časti vychádza z ustáleného výkladu podústavného práva, v ktorom nemožno identifikovať prvky rozporné s ústavnými právami

sťažovateľov, ktorí v protiprávnom konaní pokračovali aj za účinnosti prísnejšieho nového Trestného zákona.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Robert Šorl
predseda senátu